

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від діяльності з організації та проведення азартних ігор, випуску та проведення лотерей» (реєстр. № 5043-1 від 15.02.2021), внесений народними депутатами України Холодовим А. І., Васильєвим І. С., Торохтієм Б. Г.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом, що розглядається, з метою врегулювання норм оподаткування у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор, а також діяльності з випуску та проведення лотерей вносяться зміни до Податкового кодексу України (далі – Кодекс), а саме:

1) в частині понятійного апарату пропонується:

внести зміни до підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу, яким надається визначення поняття «безнадійна заборгованість», а саме: викласти в новій редакції підпункт «е» та доповнити новим підпунктом «и». З урахуванням зазначеного, до безнадійної заборгованості пропонується відносити:

- частину призового (виграшного) фонду лотереї, що станом на 31 грудня відповідного року залишилась незапитаною з будь-яких причин переможцями у встановлений умовами проведення лотереї строк (термін). При цьому, на сьогодні Кодекс відносить до безнадійної заборгованості всю суму залишкового призового фонду лотереї станом на 31 грудня кожного року;

- суму виграшу (призу), повернення ставки або виплати гравцю, що станом на 31 грудня відповідного року залишилась незапитаною з будь-яких причин гравцями (переможцями) у встановлений правилами проведення відповідної азартної гри строк (термін);

визначити, що діяльність з організації та проведення азартних ігор та діяльність з випуску та проведення лотерей не відноситься до діяльності у сфері розваг (зміни до підпункту 14.1.46 пункту 14.1 статті 14 Кодексу);

поняття «дохід суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей, від операцій з випуску та проведення лотерей» замінити новим поняттям «дохід від діяльності з випуску та проведення лотерей» (редакційні зміни до підпункту 14.1.271 пункту 14.1 статті 14 Кодексу);

доповнити пункт 14.1 новими підпунктами 14.1.271¹, 14.1.271², якими відповідно надається визначення понять «дохід від діяльності з організації та проведення азартних ігор» та «діяльність з організації та проведення азартних ігор».

Також передбачається виключення з переліку прав контролюючих органів, визначених статтею 20 Кодексу, права на звернення до суду щодо застосування санкцій,

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000099F72E008EA48300](#)

Підписувач [Воробей Світлана Іванівна](#)

Дійсний з [02.04.2020 12:26:18](#) по [02.04.2022 12:26:18](#)

Міністерство фінансів України

11210-03-3/6459 від 26.02.2021

пов'язаних із заборорою організації і проведення азартних ігор на території України (підпункт 20.1.40 пункту 20.1 статті 20 Кодексу);

2) в частині податку на прибуток підприємств:

щодо об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств в частині визначення доходу, отриманого від:

- діяльності з випуску та проведення лотерей пропонується внести редакційні зміни (зміни до підпункту 134.1.4 пункту 134.1 статті 134 Кодексу);

- діяльності з організації та проведення азартних ігор пропонується об'єднати дохід, отриманий від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), який наразі зменшується на суму виплачених виплат гравцю, та дохід, отриманий від азартних ігор з використанням гральних автоматів, в єдине поняття «дохід від діяльності з організації та проведення азартних ігор» (зміни до підпункту 134.1.5 та виключення підпункту 134.1.6 пункту 134.1 статті 134 Кодексу).

При цьому, враховуючи запропоноване нове визначення поняття «дохід від діяльності з організації та проведення азартних ігор», наведене у статті 14 Кодексу, змінюється механізм визначення такого доходу, який буде розраховуватися як сума грошових коштів, отриманих у готівковій та/або безготівковій формі в касу та/або на рахунки організатора азартних ігор від гравців в азартні ігри, зменшена на суму вигравів (призів), що підлягають виплаті (видачі) гравцям у разі виграшу в азартні ігри, інших виплат в такі азартні ігри, повернень ставок відповідно до оприлюднених правил проведення таких азартних ігор, збільшена на суму безнадійної заборгованості, визначеної підпунктом "и" підпункту 14.1.11 пункту 14.1. статті 14 Кодексу;

щодо податку на дохід пропонується:

- встановити єдину ставку у розмірі 18 відсотків для оподаткування доходу, отриманого від діяльності з організації та проведення азартних ігор (зміни до пункту 136.4 статті 136 Кодексу);

- ставку у розмірі 30 відсотків для оподаткування доходу, отриманого від діяльності з випуску на проведення лотерей, залишити без змін, але без перехідного періоду (зміни до пункту 136.6 статті 136 та виключення пункту 48 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу);

щодо порядку обчислення та сплати податку на дохід від діяльності з організації та проведення азартних ігор та/або діяльності з випуску та проведення лотерей пропонується встановити щоквартальну сплату податку на дохід у порядку і в строки, які встановлені для квартального податкового (звітного) періоду з поданням податкової декларації з податку на прибуток підприємств.

При цьому, у податковій декларації такими платниками податків відобразатиметься отриманий ними дохід в розрізі кожного виду діяльності, що проводиться у сфері організації та проведення азартних ігор, випуску та проведення лотерей (зміни до пункту 137.8 статті 137 Кодексу);

щодо особливостей оподаткування діяльності з організації та проведення азартних ігор, випуску та проведення лотерей пропонується залишити порядок, відповідно до якого така діяльність оподатковується одночасно податком на прибуток та податком на дохід. Проте, на відміну від діючого порядку, пропонується встановити, що податок на дохід, нарахований суб'єктами, є різницею, яка зменшує фінансовий результат до оподаткування податком на прибуток підприємств (зміни до пунктів 141.5, 141.8 статті 141 Кодексу);

3) в частині податку на доходи фізичних осіб пропонується:

оподатковувати за ставкою 18 відсотків виграші (призи) в азартних іграх та лотереях, якщо такий виграш (приз) становить суму у розмірі вище 1 мінімальної заробітної плати (у 2021 році – 6000 грн); звільнити від оподаткування суму виграшу (призу) в азартних іграх та лотереях, якщо такий виграш (приз) становить суму у розмірі до 1 мінімальної заробітної плати (*зміни до пункту 165.1 статті 165 та підпункту 170.6.3 пункту 170.6 статті 170 Кодексу*);

4) в частині податку додану вартість пропонується:

доповнити перелік операцій, які виключені із звільнених від оподаткування податком на додану вартість операцій, що надаються підприємствами і організаціями, які засновані громадськими організаціями інвалідів, операціями, які надаватимуться платниками під час діяльності з організації та проведення азартних ігор, та діяльності з випуску та проведення лотерей (*зміни до пункту 197.6 статті 197 Кодексу*). Тобто, розширено перелік операцій, які не підпадають під звільнення від оподаткування податком на додану вартість, операціями із здійснення діяльності з організації та проведення азартних ігор, та діяльності з випуску та проведення лотерей.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Прийняття та реалізація положень законопроекту негативно вплине на показники бюджетів.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту призведе до втрат бюджету. Проте до пояснювальної записки до законопроекту не надано обґрунтованих фінансово-економічних розрахунків та пропозицій щодо оцінки впливу на показники бюджету.

У зв'язку із цим здійснити повний обрахунок втрат бюджету неможливо, оскільки відсутня інформація щодо прогнозних обсягів операцій та доходів від діяльності з організації та проведення азартних ігор, випуску та проведення лотерей.

З податку на доходи фізичних осіб та військового збору сума втрат доходів бюджетів усіх рівнів буде залежати від величини сум виграшів (призів) в азартних іграх та лотереях до 6000 грн та кількості платників податків – фізичних осіб, на користь яких виплачуються такі неоподатковувані виграші (призи) (*довідково:*

згідно із даними Звітів про рух резерву виплат за 2019 рік суб'єктів господарювання, які проводять лотереї, сума виплачених вигравшів у лотерею становила 633,2 млн гривень. За даними ДПС, сума утриманого податку на доходи фізичних осіб з такої суми вигравшів становила 113,5 млн гривень).

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо покриття можливих втрат бюджету відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Згідно з вимогами частини 1 статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Проте такі матеріали до законопроекту, що розглядається, не надані.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Запропоновані зміни до підпункту «е» підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу не підтримуються, оскільки їх реалізація призведе до звуження права фізичної особи, яка в силу форс-мажорних обставин не мала змоги звернутися за призом (виграшем) у встановлений умовами проведення лотереї строк (термін).

Як наслідок, такий підхід може призвести до відповідних втрат надходжень податку на доходи фізичних осіб з частини сум призів (виграшів), не запитаних у термін, що передує 31 грудня.

Щодо податку на прибуток підприємств

Запровадження положень законопроекту призведе до втрат бюджету з податку на прибуток підприємств внаслідок:

- звуження бази оподаткування податком на дохід діяльності з організації та проведення азартних ігор через зменшення об'єкта оподаткування податком на суму вигравшів (призів), що підлягають виплаті (видачі) гравцям у разі виграшу в азартні ігри, інших виплат в такі азартні ігри, повернень ставок відповідно до оприлюднених правил проведення таких азартних ігор;

- визначення податку на дохід від діяльності з організації та проведення азартних ігор, випуску та проведення лотерей різницею, що зменшує фінансовий результат до оподаткування податком на прибуток підприємств результатів такої діяльності.

Щодо податку на доходи фізичних осіб

Пунктом 167.1 статті 167 Кодексу встановлена єдина базова ставка податку на доходи фізичних осіб у розмірі 18 відсотків для трудових, пасивних доходів (крім дивідендів, які оподатковуються за ставками 5 і 9 відсотків), доходів від

оренди майна, виграшів (призів), інвестиційного прибутку, а також доходів від підприємницької та незалежної професійної діяльності.

Запропоноване звільнення від оподаткування виграшів (призів) в лотереях у розмірі до 6000 грн, які сьогодні оподатковуються податком (18 %) та військовим збором (1,5 %) з першої гривні, призведе до зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів податку на доходи фізичних осіб та військового збору, а також виграшів (призів) в азартних іграх у сумі до 6000 грн – до відповідних недонадходжень з податку та збору.

Разом з тим, зважаючи на положення законопроекту, платник податку – фізична особа може щодня отримувати окремі виграші (призи) у розмірі 5999,00 грн без оподаткування, а платник, який одноразово отримає виграш (приз) у сумі 6001,00 грн, має сплатити податок на доходи фізичних осіб – 1080,2 грн та військовий збір – 90,0 гривень.

Отже, реалізація законопроекту містить ризики мінімізації податкових зобов'язань з податку та збору несумлінними податковими агентами – організаторами азартних ігор та лотерей шляхом встановлення окремих виграшів в неоподаткованому розмірі.

Крім того, запровадження запропонованих змін не узгоджується з одним з основних принципів на яких ґрунтується податкове законодавство України – рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, яким встановлено забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу, та призведе до прямих втрат місцевих бюджетів, і, як наслідок, їх розбалансування та недофінансування соціальних програм територіальних громад.

Щодо податку на додану вартість

Запропонована законопроектом пропозиція щодо внесення змін до пункту 197.6 статті 197 Кодексу підтримується як така, що не дозволить розширити пільгове оподаткування податком на додану вартість та стане запобіжником щодо зменшення надходжень з цього податку до бюджету.

Таким чином, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування деяких доходів» (реєстр. № 5043-1 від 15.02.2021) не підтримується в частині внесення вищенаведених змін щодо податку на прибуток підприємств та податку на доходи фізичних осіб.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ